

LEGE nr. 130 din 16 octombrie 1996 (republicată*)

privind contractul colectiv de munca

EMITENT: Parlament

PUBLICAT ÎN: MONITORUL OFICIAL nr. 184 din 19 mai 1998

*) Republicată în temeiul art. II din Legea nr. 143 din 24 iulie 1997, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 172 din 28 iulie 1997, dându-se textelor o noua numerotare.

Legea nr. 130 din 16 octombrie 1996 a fost publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 259 din 24 octombrie 1996.

CAP. 1

Dispozitii generale

ART. 1

(1) Contractul colectiv de munca este conventia încheiată între patron sau organizatia patronala, pe de o parte, si salariatii, reprezentati prin sindicate ori în alt mod prevăzut de lege, de cealaltă parte, prin care se stabilesc clauze privind conditiile de munca, salarizarea, precum si alte drepturi si obligatii ce decurg din raporturile de munca.

(2) În sensul prezentei legi, prin termenul patron se înțelege persoana fizica si persoana juridică care angajează salariatii prin încheierea contractelor individuale de munca.

(3) Persoanele juridice care angajează salariatii mai sunt denumite în prezenta lege si unități.

ART. 2

(1) Prin încheierea contractelor colective de munca se urmărește promovarea unor relatii de munca echitabile, de natura sa asigure protectia socială a salariatilor, prevenirea sau limitarea conflictelor colective de munca ori evitarea declansarii grevelor.

(2) Fac parte din contractele colective de munca si acordurile dintre părțile semnatare ale contractelor colective de munca, prin care se soluționează conflicte colective de munca.

(3) Contractul colectiv de munca poate cuprinde si prevederi referitoare la protectia celor alesi sau delegati în organele de conducere ale sindicatelor, respectiv a reprezentantilor salariatilor alesi potrivit prevederilor art. 20.

ART. 3

(1) Negocierea colectivă, la nivel de unitate, este obligatorie, cu exceptia cazului în care unitatea are mai puțin de 21 de salariați.

(2) Negocierea colectivă are loc în fiecare an, după cum urmează:

a) după cel puțin 12 luni de la data negocierii precedente, neurmată de încheierea contractului colectiv de munca, sau de la data intrării în vigoare a contractului colectiv de munca, după caz;

b) cu cel puțin 30 de zile anterior expirării contractelor colective de munca încheiate pe un an.

(3) Durata negocierii colective nu poate depăși 60 de zile.

(4) Negocierea colectivă va avea ca obiect, cel puțin: salariile, durata timpului de lucru, programul de lucru si conditiile de munca.

(5) Initiativa negocierii apartine patronului.

(6) În cazul în care patronul nu angajează negocierea, aceasta are loc la cererea organizatiei sindicale sau a reprezentantilor salariatilor, după caz, în termen de 15 zile de la formularea cererii.

ART. 4

(1) În termen de 15 zile de la data formularii cererii de către organizatia sindicala sau de către reprezentantii salariatilor, patronul trebuie sa convoace părțile în vederea negocierii contractului colectiv de munca.

(2) La prima reuniune a părților se precizează:

a) informatiile pe care patronul le va pune la dispozitie delegatilor sindicali sau ai salariatilor si data la care urmează a îndeplini aceasta obligatie; informatiile trebuie sa permită o analiza comparata a situatiei locurilor de munca, a clasificarii profesiilor si meseriilor, a nivelului de salarizare, a duratei timpului de lucru si a organizării programului de lucru;

b) locul si calendarul reuniunilor.

ART. 5

Neîndeplinirea de către patron a obligatiilor prevăzute la art. 3 alin. (5) si la art. 4 alin. (1) constituie contraventie si se sanctionează cu amenda cuprinsă între 3.000.000 lei si 6.000.000 lei.

ART. 6

Constatarea si sanctionarea contraventiei prevăzute la art. 5 se fac potrivit procedurii prevăzute de Legea nr. 32/1968 privind stabilirea si sanctionarea contraventiilor, de către personalul din Ministerul Muncii si Protectiei Sociale,

din directiile generale de munca si protectie socială judetene, respectiv a municipiului Bucuresti, împuternicit prin ordin al ministrului muncii si protectiei sociale.

ART. 7

(1) La negocierea clauzelor si la încheierea contractelor colective de munca, părțile sunt egale si libere.

(2) Contractele colective de munca, încheiate cu respectarea dispozitiilor legale, constituie legea părților.

ART. 8

(1) Clauzele contractelor colective de munca pot fi stabilite numai în limitele si în conditiile prevăzute de prezenta lege.

(2) Contractele colective de munca nu pot contine clauze care sa stabilească drepturi la un nivel inferior celui stabilit prin contractele colective de munca încheiate la nivel superior.

(3) Contractele individuale de munca nu pot contine clauze care sa stabilească drepturi la un nivel inferior celui stabilit prin contractele colective de munca.

(4) La încheierea contractului colectiv de munca, prevederile legale referitoare la drepturile salariatilor au un caracter minimal.

CAP. 2

Câmpul de aplicare a contractelor colective de munca

ART. 9

Prevederile contractului colectiv de munca produc efecte pentru toti salariatii din unitate, indiferent de data angajării sau de afilierea lor la o organizatie sindicala din unitate.

ART. 10

(1) Contractele colective de munca se pot încheia la nivelul unităților, ramurilor de activitate si la nivel national.

(2) Contractele colective de munca se pot încheia si la nivelul unor grupuri de societăți comerciale si regii autonome, denumite în continuare grupuri de unități.

(3) În situatia în care nu sunt organizate asociatii patronale reprezentative la niveluri inferioare, asociatia patronala la nivel national poate desemna reprezentantii la negociere.

ART. 11

(1) Clauzele contractelor colective de munca produc efecte, după cum urmează:

a) pentru toți salariații din unitate, în cazul contractelor colective de munca încheiate la acest nivel;

b) pentru toți salariații încadrați în unitățile care fac parte din grupul de unități pentru care s-a încheiat contractul colectiv de munca la acest nivel;

c) pentru toți salariații încadrați în toate unitățile din ramura de activitate pentru care s-a încheiat contractul colectiv de munca;

d) pentru toți salariații încadrați în toate unitățile din țară, în cazul contractelor colective de munca la nivel național.

(2) La fiecare dintre nivelurile prevăzute la art. 10 se încheie un singur contract colectiv de munca.

(3) Prin contractul colectiv de munca părțile pot conveni constituirea unui fond din contribuția patronatului, destinat activităților în domeniul negocierilor colective.

ART. 12

(1) Contracte colective de munca se pot încheia și pentru salariații instituțiilor bugetare. Prin aceste contracte nu se pot negocia clauze referitoare la drepturile ale căror acordare și quantum sunt stabilite prin dispoziții legale.

(2) Contractele colective de munca ale salariaților instituțiilor bugetare se pot încheia la nivelul unităților, la nivelul administrației sau al serviciilor publice locale, pentru instituțiile din subordinea acestora, și la nivel departamental, pentru instituțiile subordonate.

ART. 13

(1) Părțile au obligația să precizeze, în fiecare contract colectiv de munca încheiat la nivel de grup de unități și de ramura de activitate, unitățile în cadrul cărora se aplică clauzele negociate.

(2) În cazul contractelor colective de munca încheiate la nivelul ramurilor de activitate, unitățile componente ale acestora se stabilesc și se precizează de către părțile care negociază contractul colectiv de munca, cu respectarea prevederilor prezentei legi.

CAP. 3

Părțile și reprezentarea acestora la negocierea și la încheierea contractelor colective de munca

ART. 14

Părțile contractului colectiv de munca sunt patronul și salariații, reprezentate după cum urmează:

a) patronul:

- la nivel de unitate, de către organul de conducere al acesteia, stabilit prin lege, statut ori regulament de funcționare, după caz;

- la nivel de grup de unități, de ramură și la nivel național, de către asociațiile patronale legal constituite și reprezentative potrivit prezentei legi;

b) salariații:

- la nivel de unitate, de către organizațiile sindicale legal constituite și reprezentative ori, acolo unde nu este constituit un sindicat reprezentativ, prin reprezentanții aleși ai salariaților;

- la nivelul grupurilor de unități și al ramurilor, de către organizațiile sindicale de tip federativ, legal constituite și reprezentative potrivit prezentei legi;

- la nivel național, de către organizațiile sindicale de tip confederativ, legal constituite și reprezentative potrivit prezentei legi.

ART. 15

(1) La negocierea contractului colectiv de munca la nivel național, de ramură sau de grup de unități participă asociațiile patronale care îndeplinesc, cumulativ, următoarele condiții:

a) la nivel național:

- au independență organizatorică și patrimonială;

- reprezintă patroni ale căror unități funcționează în cel puțin jumătate din numărul total al județelor, inclusiv în municipiul București;

- reprezintă patroni ale căror unități își desfășoară activitatea în cel puțin 25% din ramurile de activitate;

- reprezintă patroni ale căror unități cuprind minimum 7% din efectivul salariaților din economia națională;

b) la nivel de ramură:

- au independență organizatorică și patrimonială;

- reprezintă patroni ale căror unități cuprind minimum 10% din numărul salariaților din ramura respectivă.

(2) Îndeplinirea condițiilor de reprezentativitate se constată de către Tribunalul Municipiului București, la cererea asociației patronale. Hotărârea este supusă numai recursului.

ART. 16

Asociațiile patronale reprezentative la nivel național sunt reprezentative și la nivelul ramurilor și al grupurilor de unități prin intermediul organizațiilor de tip federativ, componente.

ART. 17

(1) La negocierea contractelor colective de muncă la nivel național, de ramură și de unitate participă organizațiile sindicale care îndeplinesc, cumulativ, următoarele condiții:

a) la nivel național:

- au statut legal de confederație sindicală;

- au independență organizatorică și patrimonială;

- au în componența structuri sindicale proprii, în cel puțin jumătate din numărul total al județelor, inclusiv în municipiul București;

- au în componența federației sindicale reprezentative din cel puțin 25% din ramurile de activitate;

- organizațiile sindicale componente au, cumulativ, un număr de membri cel puțin egal cu 5% din efectivul salariaților din economia națională;

b) la nivel de ramură:

- au statut legal de federație sindicală;

- au independență organizatorică și patrimonială;

- organizațiile sindicale componente au, cumulativ, un număr de membri cel puțin egal cu 7% din efectivul salariaților din ramura respectivă;

c) la nivel de unitate:

- au statut legal de organizație sindicală;

- numărul de membri ai sindicatului reprezintă cel puțin o treime din numărul salariaților unității.

(2) Îndeplinirea condițiilor de reprezentativitate a organizațiilor sindicale se constată, la cererea acestora, de către instanțele judecătorești, după cum urmează:

a) la nivel național și de ramură, de către Tribunalul Municipiului București;

b) la nivel de unitate, de către judecătoria în a cărei rază teritorială se afla sediul unității.

(3) Hotărârile sunt supuse numai recursului.

ART. 18

(1) Organizatiile sindicale reprezentative la nivel national sunt reprezentative si la nivelul ramurilor si al grupurilor de unități în care au organizatii componente de tip federativ. Sunt, de asemenea, reprezentative si federatiile sindicale care îndeplinesc conditiile prevăzute la art. 17 alin. (1) lit. b).

(2) În mod corespunzător, organizatiile sindicale reprezentative la nivelul ramurilor sunt reprezentative si la nivelul grupurilor de unități în care au organizatii sindicale proprii.

(3) Organizatiile sindicale din unitate sunt reprezentative, dacă îndeplinesc conditiile prevăzute la art. 17 alin. (1) lit. c), precum si dacă sunt afiliate la o organizatie sindicala reprezentativa.

ART. 19

La nivelul ramurilor de activitate ale economiei nationale, fiecare organizatie sindicala de tip confederativ, precum si fiecare asociatie de unități, care sunt reprezentative la nivel national, vor desemna o singura organizatie sindicala, respectiv asociatie de unități reprezentativa, sa participe la negocierea si la încheierea contractelor colective de munca.

ART. 20

Contractul colectiv de munca se poate încheia si în unitățile în care nu exista organizatii sindicale sau acestea nu îndeplinesc conditiile de reprezentativitate prevăzute la art. 18 alin. (2). În acest caz, salariatii își aleg reprezentantii la negociere prin vot secret. La alegerea reprezentantilor salariatilor vor participa cel puțin jumătate plus unu din numărul total al salariatilor. Reprezentantii salariatilor sunt desemnati în raport cu numărul voturilor obtinute.

ART. 21

Prin contractul colectiv de munca încheiat la nivel national, părțile stabilesc ramurile de activitate ale economiei nationale si criteriile potrivit cărora unitățile fac parte din aceste ramuri, pe baza avizului consultativ al Comisiei Nationale pentru Statistica.

ART. 22

La negocierea si încheierea contractelor colective de munca în institutiile bugetare, părțile sunt reprezentate după cum urmează:

a) de către conducătorul institutiei bugetare sau de către locțiitorul de drept al acestuia;

b) de către sindicatele reprezentative, în sensul prezentei legi, sau de către reprezentantii salariatilor alesi conform prevederilor art. 20.

CAP. 4

Încheierea contractelor colective de munca

ART. 23

(1) Contractul colectiv de munca se încheie pe o perioada determinata, care nu poate fi mai mica de 12 luni, sau pe durata unei lucrări determinate.

(2) În cazul prevăzut la art. 3 alin. (2), părțile pot hotărî prelungirea aplicării în continuare a contractului colectiv de munca, în condițiile în care acesta a fost încheiat sau în alte condiții ce vor fi convenite.

ART. 24

(1) Clauzele cuprinse în contractele colective de munca negociate cu încălcarea prevederilor art. 8 sunt lovite de nulitate.

(2) Nulitatea clauzelor contractuale se constata de către instanța judecătorească competentă, la cererea părții interesate.

(3) În cazul constatării nulității unor clauze de către instanța judecătorească, partea interesată poate cere renegocierea drepturilor respective.

(4) Pana la renegocierea drepturilor, clauzele a căror nulitate a fost constatată sunt înlocuite cu prevederile mai favorabile cuprinse în lege sau în contractul colectiv de munca încheiat la nivel superior, după caz.

ART. 25

(1) Contractul colectiv de munca se încheie în forma scrisă, se semnează de către părți, se depune și se înregistrează la direcția generală de munca și protecție socială județeană sau a municipiului București, după caz.

(2) Contractele colective de munca încheiate la nivelul grupurilor de unități, al ramurilor de activitate sau la nivel național se depun și se înregistrează la Ministerul Muncii și Protecției Sociale.

(3) Contractele colective de munca se aplica de la data înregistrării. Părțile pot conveni ca data aplicării clauzelor negociate să fie ulterioara zilei de înregistrare a contractului.

ART. 26

(1) Contractele colective de munca nu vor fi înregistrate, dacă:

- a) sunt încheiate cu încălcarea prevederilor art. 13;
- b) părțile nu fac dovada îndeplinirii cerințelor de reprezentativitate;
- c) nu sunt semnate de toți reprezentanții părților la negociere.

(2) Contractele colective de munca vor fi înregistrate fără semnatura tuturor reprezentanților părților, dacă:

- a) unele asociații patronale reprezentative sau organizații sindicale reprezentative au fost invitate la negociere și nu s-au prezentat;

b) unele asociatii patronale reprezentative sau organizatii sindicale reprezentative au participat la negocieri, au fost de acord cu clauzele negociate, dar refuza semnarea contractelor, situatie care sa rezulte din actele depuse de parti.

ART. 27

(1) La înregistrarea contractelor colective de munca, Ministerul Muncii si Protectiei Sociale sau, după caz, directiile generale teritoriale de munca si protectie socială vor verifica dacă acestea contin clauze negociate cu nerespectarea dispozitiilor art. 8.

(2) În cazul în care se constata ca în contractele colective de munca exista asemenea clauze, Ministerul Muncii si Protectiei Sociale sau, după caz, directia generală teritorială de munca si protectie socială are obligatia sa sesizeze acest fapt părtilor contractante.

ART. 28

Impotriva refuzului înregistrării contractelor colective de munca, partea nemultumita se poate adresa instantelor judecătoresti, în conditiile Legii contenciosului administrativ nr. 29/1990.

ART. 29

Contractul colectiv de munca încheiat la nivel national si de ramura se va publica în Monitorul Oficial al României, în termen de 30 de zile de la înregistrare. În acest sens, Regia Autonomă "Monitorul Oficial" va edita partea a V-a a Monitorului Oficial al României, în care se vor publica numai contractele colective de munca.

CAP. 5

Executarea, modificarea, suspendarea si încetarea contractului colectiv de munca

ART. 30

(1) Executarea contractului colectiv de munca este obligatorie pentru parti.

(2) Neîndeplinirea obligatiilor asumate prin contractul colectiv de munca atrage răspunderea părtilor care se fac vinovate de aceasta.

ART. 31

(1) Clauzele contractului colectiv de munca pot fi modificate pe parcursul executării lui, în conditiile legii, ori de câte ori partile convin acest lucru.

(2) Modificările aduse contractului colectiv de munca se comunica, în scris, organului la care se păstrează si devin aplicabile de la data înregistrării sau la o data ulterioara, potrivit conventiei părtilor.

ART. 32

Executarea contractului colectiv de munca sau a unor clauze ale acestuia se suspenda pe durata grevei, dacă nu este posibilă continuarea activității de către salariații care nu participă la greva.

ART. 33

(1) Contractul colectiv de munca încetează:

a) la împlinirea termenului sau la terminarea lucrării pentru care a fost încheiat, dacă părțile nu convin prelungirea aplicării acestuia;

b) la data dizolvării sau lichidării judiciare a unității;

c) prin acordul părților.

(2) Contractul colectiv de munca poate înceta la reorganizarea persoanei juridice, în raport cu modalitatea specifică în care are loc reorganizarea.

(3) Aplicarea contractului colectiv de munca poate fi suspendată prin acordul de voință al părților.

(4) Încetarea sau suspendarea contractului colectiv de munca va fi notificată, în termen de 5 zile, organului la care acesta a fost depus pentru înregistrare.

CAP. 6

Dispoziții finale și tranzitorii

ART. 34

Litigiile în legătură cu executarea, modificarea, suspendarea sau încetarea contractului colectiv de munca sunt litigiile de muncă și se soluționează, în prima instanță, de către judecătoria.

ART. 35

Cererile referitoare la înregistrarea, executarea, modificarea, suspendarea sau încetarea unor clauze cuprinse în contractele colective de muncă, formulate în fața instituțiilor publice, instanțelor judecătorești și a altor organe ale statului, sunt scutite de taxa de timbru.

ART. 36

(1) Reprezentativitatea asociațiilor patronale și a organizațiilor sindicale, stabilită în condițiile prezentei legi, este valabilă pentru orice contracte colective de muncă încheiate în termen de 4 ani de la data rămânerii definitive a hotărârii judecătorești de constatare a reprezentativității.

(2) Hotărârile judecătorești rămase definitive, prin care se constată reprezentativitatea unor parteneri sociali, se comunică Ministerului Muncii și Protecției Sociale, care va ține evidența acestora.

ART. 37

(1) Contractele colective de muncă înregistrate la Ministerul Muncii și Protecției Sociale sau, după caz, la direcțiile generale de muncă și protecție socială județene sau a municipiului București, la data intrării în vigoare a prezentei legi, produc efecte până la data împlinirii termenului pe durata căruia au fost încheiate.

(2) Modificarea ori prelungirea contractelor colective de muncă prevăzute la alin. (1) este posibilă numai dacă nu contravine procedurilor prevăzute în prezenta lege.

ART. 38

Legea nr. 13/1991 privind contractul colectiv de muncă se abrogă.
